

Viety hankerehisteriin
18/4/2007 ulk

R A A S E P O R I 1969

Marianne Koskimies

23.6.-10.7.1969

ETELÄINEN ESILINNA

KEHÄMUURIN PAALUTUS

(jatkoa kesäkuun tutkimuksille)

Otettiin kaivinkoneella savimaata (ks. J.Mikkolan selostus) pois puretun eteläisen kehämuurin paikalta, niin että paalujen päät tulivat näkyviin. Kaivausta jatkettiin käsin ottamalla paalujen välissä olevaa savea pois sen verran, että saatiin paalutus selvästi esille. Savimaassa oli runsaasti tiilenpalasia ja laastia (? x 14 x 10) cm), jonkin verran hiiltynyttä puuta, luita, irrallisia puunpalasia ja laudankappaleita, joiden ympärillä lastuja.

Paalutus kulki selvänä vyöhykkeenä eteläisen kehämuurin alla ulottuen idässä paikalleen jätetyn eteläisen kehämuurinpätkän alaosan juureen. Yhtenäisestä paaluvyöhykkeestä poikkesi ainoastaan muutama paalu ojan itäpäässä varsinaisen paalutuksen koillispuolella. (Ks. mittauspiirros) Itäpäässä kaivettiin lisäksi koilliseen päin (linnaa päin), kunnes saavutettiin eteläisen esilinnanpihan kaakkoiskulmassa olevan rakennuksen pohjan (tai tiiliuunin) lounaisseinä, joka mitattiin ja piirrettiin (R.Peltonen) (ks. myös kaavakuva). Seinä oli miltei täysin hajonnut; ohuen humuskerroksen alla oli kellertävää laastinsekaista hiekkaa, jossa tiiliröykkiö sekä isoja laastin ja tiilen kappaleita. Joitakin tiiliä oli myös pudonnut erilleen pääröykkiötä alemmaksi (28,5 x 14,5-15 x 9,5-10 cm).

Paalutus oli varsin hyvin säilynyt. Paalut olivat kallellaan lounaaseen päin (rinteen laskusuuntaan), mikä oli havaittavissa varsinkin ojan länsipäässä. Paalujen halkaisijat olivat 10-18 cm.

Suunnilleen ojan keskikohdalla (paikalla, jossa muurissa oli aukko?) oli noin metrin pituinen jakso, jossa paalutusta ei ollut havaittavissa lainkaan. Tällä kohdin kulki välittömästi paaluvyöhykkeen koillispuolella 115 x 18 cm lauta pystyasennossa, paalutuksen koillisreunan suuntaisena

ja molemmista päistään paalujen välissä kiinni. Tri Drake arveli tällä kohdalla mahdollisesti olleen jonkinlaisen vesirännin. Laudan yläpuolella (koillispuolella) näkyi maassa punertava, selvästi muusta maasta erottuva vesikourun muotoinen hiekasta muodostunut alue, joka ei kuitenkaan jatkunut yhtenäisenä ylöspäin. Alueen länsipuolella oli jonkinlainen kaatopaikka, joka sisälsi runsaasti isoja (halk. 20-40 cm) kiviä päällekkäin, niiden välissä oli luita, laastia, mustia juovia sekä erittäin runsaasti kalansuomuja.

Paalutus mitattiin ja piirrettiin (P.Savolainen) sekä valokuvattiin.

Löytöjä:

Kivikuulan osa. Halk. n. 15 cm.

Tiililaattaa.

Laastia kaakkoiskulman rakennuksen pohjan (tai tiiliuunin) lounaisseinästä.

KOEJOJA ETELÄISEN ESILINNAN ETELÄPUOLELLA

(jatkoa kesäkuun tutkimuksille)

Koeoja kaivettiin n. 12 m päähän eteläisestä kehämuurista suunnilleen sen suuntaiseksi. Ojan keskikohtana pidettiin aikaisemmin kaivettua pohjois-eteläsuuntaista koeojaa (vrt. J.Mikkolan selostus), jonka eteläpäästä kaivettiin kaivinkoneella n. 16 m itään ja n. 20 m länteen, lisäksi jatkettiin keskikohdasta, aikaisemman koeojan eteläpäästä, etelään jokea kohti n. 10 m.

Koeojan itäosassa voitiin erottaa seuraavat kerrokset: (ylhäältä lukien)

- N. 4 cm paksuinen hiekkakerros.
- N. 20-40 cm paksuinen kerros, jossa soraa, hiekkaa, tiilenpaloja, laastia, kiviä (kulmikkaita).
- Kulttuurikerros, jonka yläraja vaihteli lähelle maanpintaa n. 6 m päässä itäpäästä ja jatkuen alaspäin ainakin 50 cm. Se sisälsi isoja tiilenpalasia, kokonaisia tiiliä:

26-27,5 x 12 x 10 cm

25 x 11,5 x 8 cm

? x 15 x 7,5 cm

? x 14,5 x 10 cm

isoja kiviä, laastikokkareita, puuta pieneksi murentuneena kerroksittain eriväristen (paikoitellen ruosteisten) hiekka- ja hiesukerrosten kanssa. (Ruosteista maata varsinkin kohdassa, jossa kulttuurikerroksen yläraja on lähellä maanpintaa) Luita kahdessa alimmassa kerroksessa.

Itäisen koeojan pohja keskikohdasta itään päin:

Läntisessä koeojassa selvänä kulkevat paalurivit jatkuvat yhtenäisinä pari metriä keskiosasta lukien. Niiden itäpuolella yhtenäistä paalutusta ei enää havaittavissa, joitakin erillisiä paaluja siellä täällä, mm. itäpääs-

sä 2 kpl (ks. mittauspiirustus). Paalurivin kummallakin puolella sekä niistä itään ojan päähän asti oli tukkeja vaaka-asennossa eri suuntai-
sina. Näiden välissä oli puumassaa, jonka seassa kiviä ja tiiliä. Itään
päin mentäessä oli pohjalla (tasolla) lisäksi suuria (halk. n. 1 m)
kiviä. Itäosasta löytyi runsaasti pyöreiksi hioutuneita kiviä (halk. n.
10-20 cm) puumassan seasta.

Löytöjä:

Saviastian kappale. Dreijattu.

Vihreätä pullonlasia.

Rautanaulan pää.

Koeojan länsiosassa voitiin erottaa seuraavat kerrokset:

- N. 3-6 cm paksuinen hiekkakerros.
- N. 15-30 cm paksuinen kerros, joka sisälsi soraa, hiekkaa, hiesua,
tiilenpaloja, laastia, isohkoja kiviä (halk. 10-20 cm) ja luita.
- Musta kulttuurimaakerros, jonka yläraja selvä, mutta aaltoileva.
Sisälsi tiilenpaloja, laastia, kellertävän harmaata hietasavea.
Kerroksen vahvuus n. 40-50 cm.
- Välittömästi paalujen päällä tiiliä, kiviä, laastia, puupaloja.

Tiilien mittoja:

32 x 16 x 9,5 cm

31 x 14 x 8,5 cm

28 x 15 x 11 cm

25 x 13 x 8,5 cm

Kerrokset siis samat koeojan itä- ja länsipuolella.

Läntisen koeojan pohja:

Paalut kulkivat kahtena selvänä rivistönä; eteläisempi käsitti paikoitel-
len monta paaluriviä tai rykelmän paaluja, pohjoisempi oli säännöllisempi
ja tasaisempi, yhden paalun käsittävä. Eteläisen rivistön paalut olivat

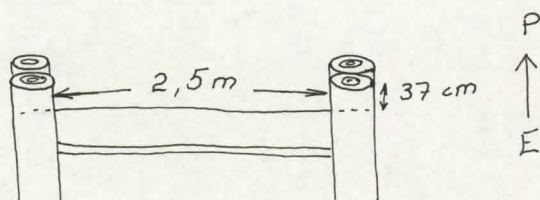
kohtisuoria tai paikoitellen hieman pohjoiseen päin kallellaan, pohjoiset olivat koko matkan pohjoiseen (linnaan) päin kallellaan. Paalujen halkaisijat olivat keskimäärin 12-15 cm. N. 6 m keskiojasta lukien oli koeojan pohjalla kaksi vaaka-asennossa olevaa tukkia, joista toinen oli paalurivien välissä, toinen osittain niiden pohjoispuolella. Lähellä keskiojaa oli vielä kolmas tukinpätkä.

Löytöjä:

Saviastian reunaa. Kaksi ulkonevaa raitaa näkyvissä. Dreijattu. Kynntiläjalan alaosa. Ruskeaksi lasitettua tiiltä(?). Tyviosaa kiertää painamalla tehty koristeypyrä.

Keskiosan pohjaa ei voitu kovin tarkkaan tutkia, koska se alkoi täyttyä vedellä heti kaivamisen jälkeen.

Ojan suuntaan nähden poikittain kulki noin kolmen metrin etäisyydellä toisistaan kolme kaksinkertaista (päällekkäin) n. 2,5 m pituista tukkia. Tukkien eteläpuolella niiden suuntaisena oli paalurivi (samantapainen kuin itä- ja länsiojien paalutukset). Tukkien halkaisijat n. 40 cm. Kohtisuoraan pohjoisinta tukkia vastaan sen länsi- ja itäpuolella, kiinni sen päissä, oli päällekkäiset tukkiparit, jotka ulottuivat pohjoisessa n. 37 cm pohjoisemmaksi kuin itä-länsisuuntaiset tukit. Pohjois-eteläsuuntaisten tukkien päät oli sahattu, ja alimmaisen halkaisija oli (itäpuolisen 27 cm) suurempi kuin päälimmäisen. Näiden kahden paksumman tukin päällä oli vielä ohuempia puita.

RAASEPORI 1969

PIIRROS 1

ETELÄISEN ESILINNANPIIHAN
KAAKKOISKULMASSA OLEVAN
RAKENNUKSENPOHJAN / TIILI-
UUNIN LOUNAISSEINÄ
KS. SELOSTUS S.1

MK

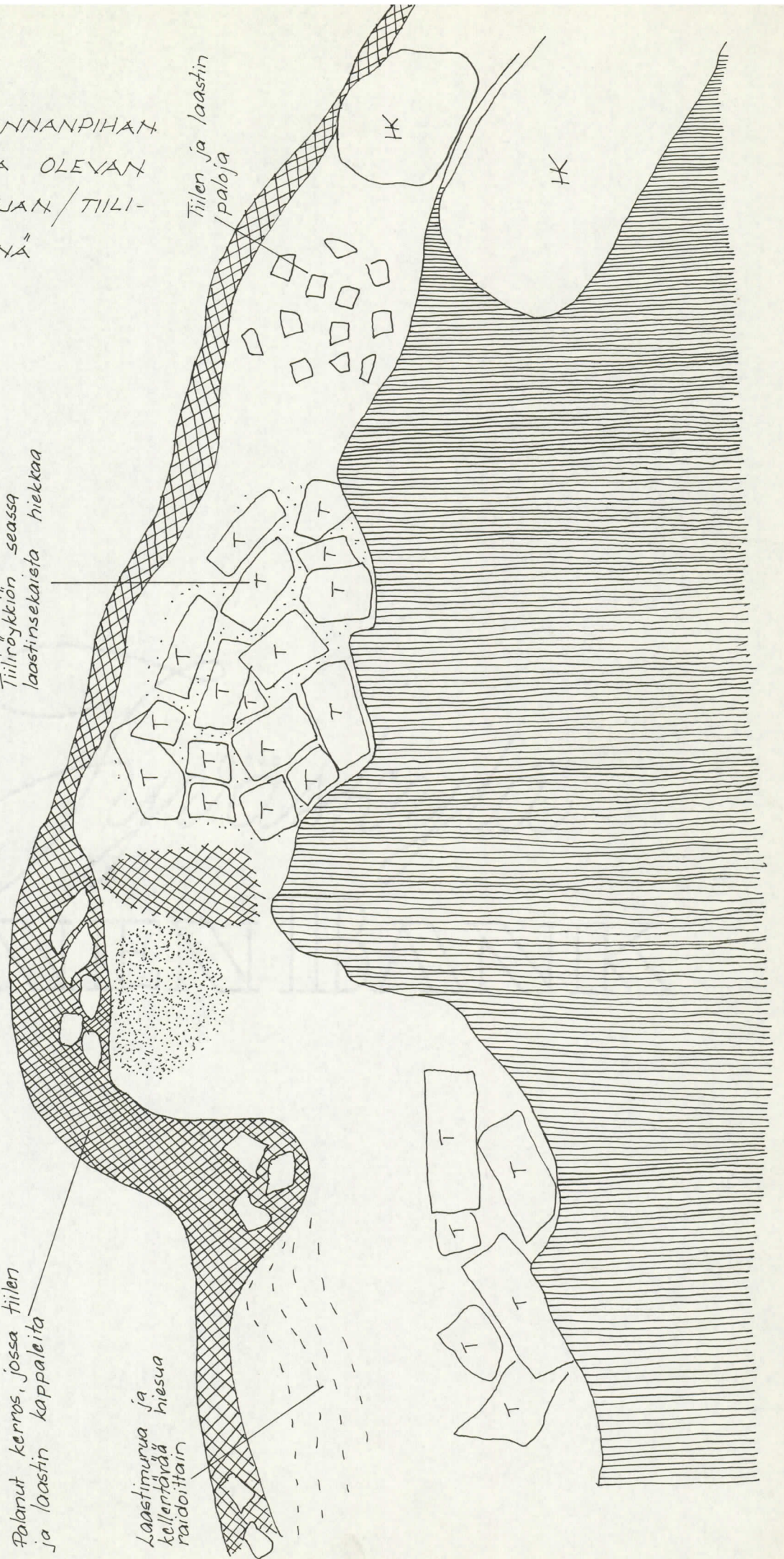
- Savi
- Palomaa
- Laasti

Palanut kerros, jossa tiilen
ja laastin kappaleita

Laastimurua ja
kellertävää hiesua
rardoittain

Tiiliröykkiön seassa
laastinsekaista hiekkää

Tiilen ja laastin
paloja

Eteläisen kehämuurin paalutusta
Neg. n° 1/69

Neg. n° 2/69

Eteläisen kehämuurin
paikalta poistetaan maata
Neg. n° 3/69

Paalutus eteläisen
kehämuurin eteläpuolella
Neg. n° 4/69

Eteläisen esilinnanpihan
kaakkoiskulmassa olevan
rakennuksen pohja (tai
tiiliuuni) Neg. n:o 5/69

Eteläisen kehämuurin
alaosan pätkä joka jätettiin
paikoilleen

Neg. n:o 8/69